

Tulevaisuuskestävä oppilaitoskulttuuri –hanke

Pilotti 3: Tutkimustyö kehittää musiikkialan opettajankoulutusta tulevaisuuden tarpeisiin

Tutkija Lea Vartiainen, Centria-ammattikorkeakoulu
Professori Suvi Saarikallio, Jyväskylän yliopisto

Yhteystiedot:

- lea.vartiainen@centria.fi
- suvi.saarikallio@jyu.fi
- annika.myllari@centria.fi

Tutkimuksen kohde

Tutkimuksessa kartoitetaan **musiikkipedagogien ja musiikin aineenopettajien koulutussisältöjen nykytilaa ja kehittämistarpeita**. Selvityksen päätavoitteena on tuottaa ajankohtaista tietoa musiikkialan opettajakoulutuksen sisällöistä ja edistää opettajakoulutuksen valtakunnallista kehittämistä.

Selvitys keskittyy kahteen osa-alueeseen:

1. Musiikkialan opettajakoulutus

- Musiikkipedagogit
- Musiikin aineenopettajat

2. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kokemukset kaksoiskelpoisuuden tuottavasta LuoMus-koulutuksesta (JYU)

Tutkimuksen aineiston keruu

LuoMus
1.vsk opiskelijat

9
OPPIMISPÄIVÄKIRJAA
7
HAASTATTELUA

**Musiikki-
pedagogit**

LOMAKEKYSELY
291
VASTAAJAA

**Musiikin
aineenopettajat**

LOMAKEKYSELY
83
VASTAAJAA

Aineisto koottu keväällä 2025

Tutkimuskysymykset

LuoMus

Minkälaisia kokemuksia ensimmäisen vuoden opiskelijoilla on LuoMus-koulutuksesta?

Minkälaisia ammatillisen kasvun oivalluksia opiskelijat tunnistavat opintojensa aikana?

Mistä ammatillisen kasvun oivallukset rakentuvat ja mitä niihin liittyy?

Musiikkipedagogit ja musiikin aineenopettajat

Mitä osaamisia musiikkialan toimijat pitävät tärkeinä työelämän kannalta?

Miten koulutuksen koetaan vastaavan osaamistarpeisiin?

Minkälaista yhteistyötä vastaajat ovat tehneet?

Minkälaisia onnistumisia ja haasteita yhteistyöhön liittyy?

Katsaus musiikkipedagogien (n=291) ja musiikin aineenopettajien (n=83) kyselyn tuloksiin

VASTAAJIEN TAUSTATIETOJA

Monissa kysymyksissä on voinut valita useita vaihtoehtoja
tai jättää kokonaan vastaamatta

Lomakekysely

7.1.1. Kuinka tärkeää instrumenttiosaaminen on työelämän kannalta?

Instrumenttiosaaminen

Kerro halutessasi tarkemmin, miten osaamista voisi koulutuksessa kehittää.

OSAAMISET

- Instrumenttiosaaminen
- Yhteissoitto-osaaminen
- Hahmotusaineiden osaaminen
- Sovitus- ja sävellysosaaminen
- Pedagoginen osaaminen
- Ryhmäopetuksen osaaminen
- Orkesterin-/kuoronjohdon osaaminen
- Osaamisen arviointitaidot
- Erityisen tuen ja oppimisen tuen osaaminen
- Opetuksen saavutettavuuden edistämisen taidot
- Kestävän kehityksen osaaminen
- Opintojen ohjaamisen osaaminen
- Digitaalinen osaaminen
- Yleiset työelämätaidot

Lisäksi aineenopettajilta:

- Laaja-alaisen oppimiskokonaisuuksien huomioiminen
- Alakoulun opetussuunnitelman tunteminen

Avoimia kysymyksiä koulutuksen kehittämisestä, työelämätarpeista ja yhteistyöstä.

Pedagoginen osaaminen: instrumenttipedagogiikka, yksilö- ja ryhmäpedagogiikka, sensitiivinen pedagogiikka
(huom. erikseen vielä ryhmäopetuksen tai ryhmänohjaamisen osaaminen)

Yleiset työelämätaidot: työelämässä toimiminen, ongelmanratkaisu, vuorovaikutustaidot, yrittäjäyys- ja liiketoiminnalliset taidot, kansainvälisyys

Erityinen tuki: opiskelukyvyn tukeminen, tuen tarpeiden tunnistaminen, tuen piiriin ohjaaminen

Saavutettavuuden osaaminen: musiikin erityispedagogiikka, erilaiset oppijat, maahanmuuttajataustaisten oppijoiden huomioiminen

Kestävän kehityksen osaaminen: myös sosiaalinen kestävyys (mm. yhdenvertaisuus, inklusiivisuus ja tasa-arvon edistäminen)

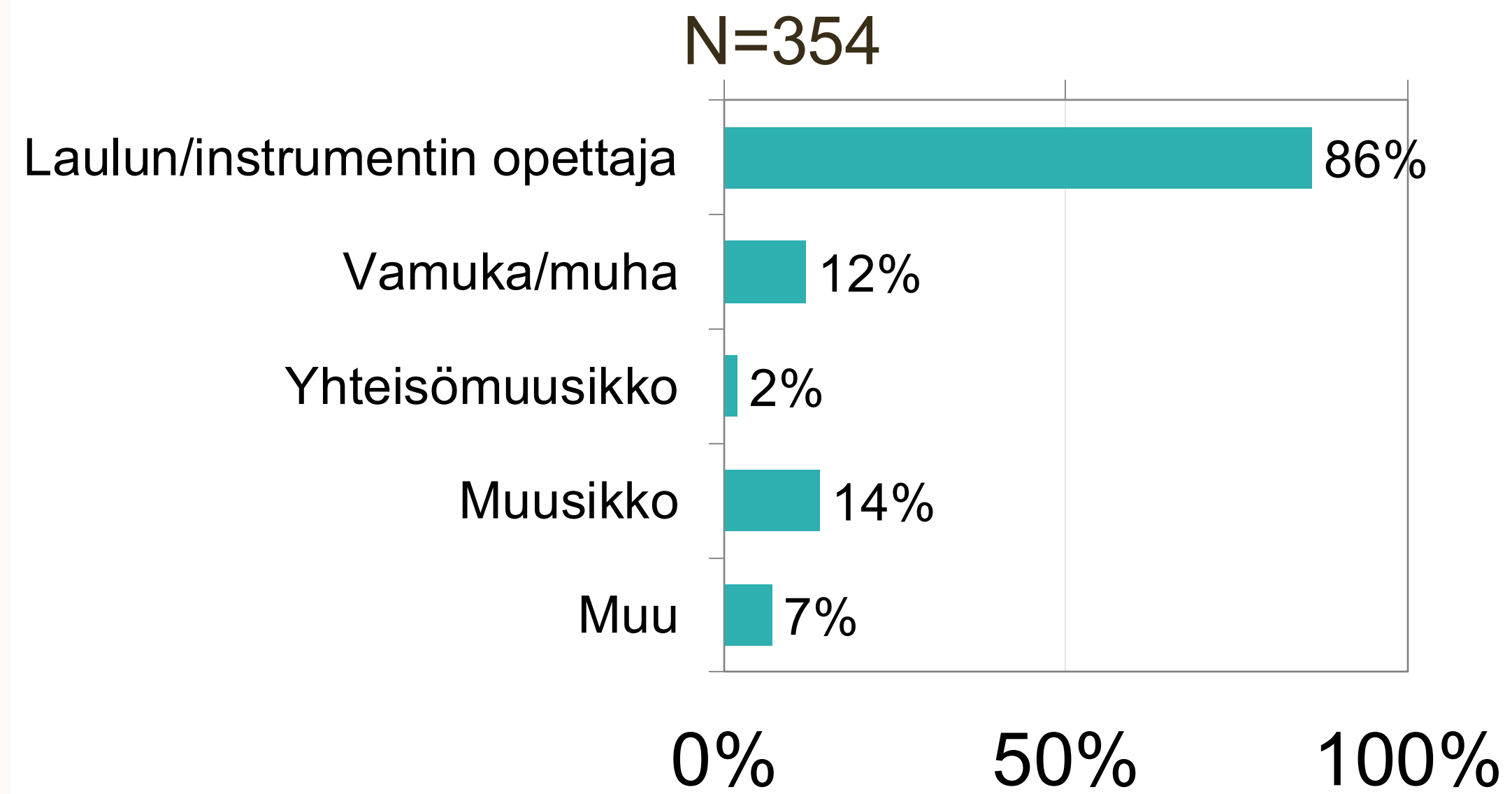
Digitaalinen osaaminen: digitaaliset työkalut, verkkopedagogiikka, tekoäly

Opintojen ohjaaminen: jatko-opinnot, opintopolut

Vastaajaprofiilit

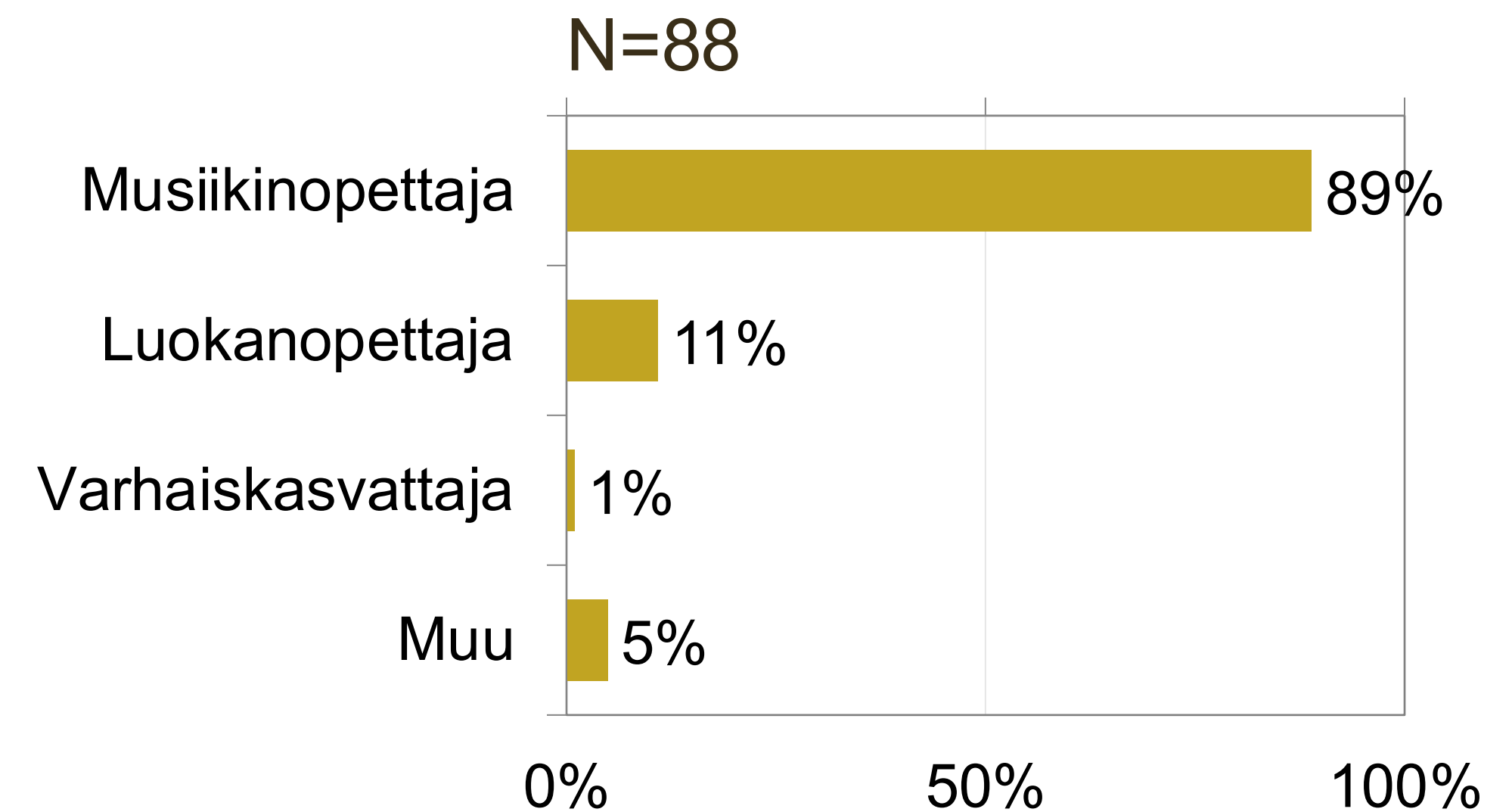
MUSIIKKIPEDAGOGI (n=291)

Vastaajat:
opiskelija 16 %, ammattilainen 73 %,
ammattilaisten kouluttaja 23 % (n=327)

AINEENOPETTAJA (n=83)

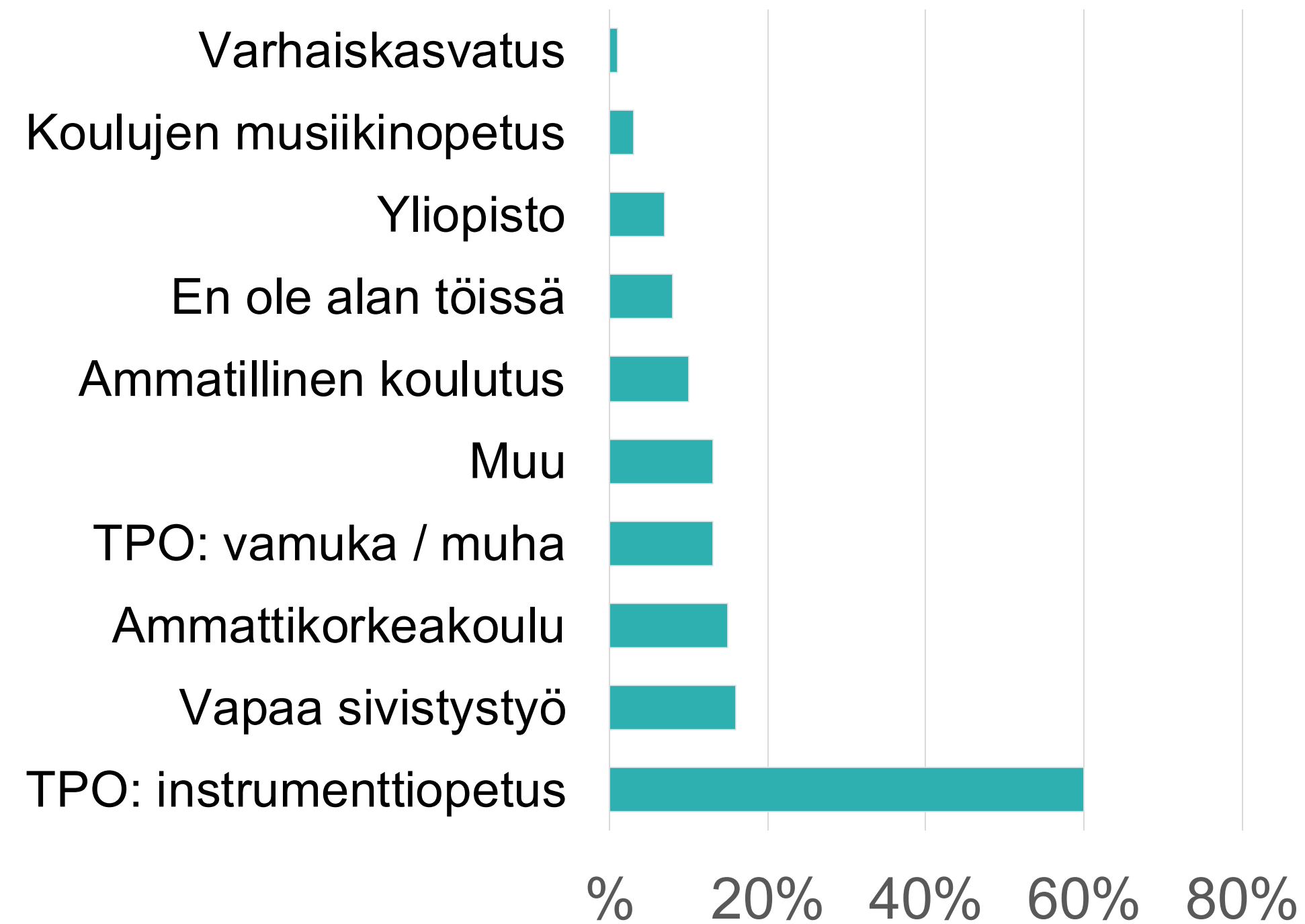
Vastaajat:
opiskelija 8 %, ammattilainen 76 %,
ammattilaisten kouluttaja 29 % (n=94)

Missä työskentelet tällä hetkellä?

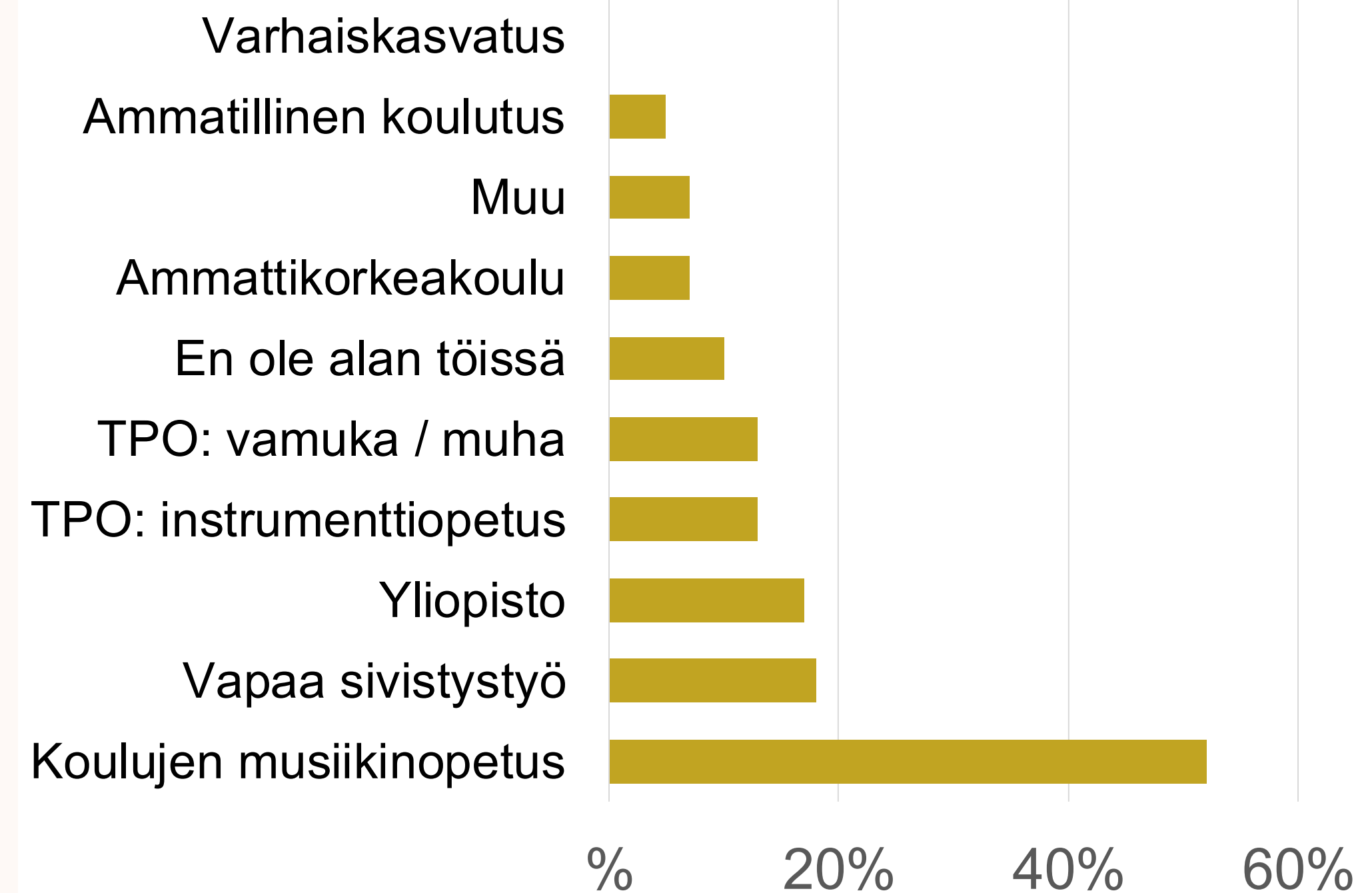
MUSIIKKIPEDAGOGI (n=291)

Valitut vastaukset 423

AINEENOPETTAJA (n=83)

Valitut vastaukset 118

Musiikkialan ammattiin johtava koulutus

Yliopistot ★

Ammattikorkeakoulut

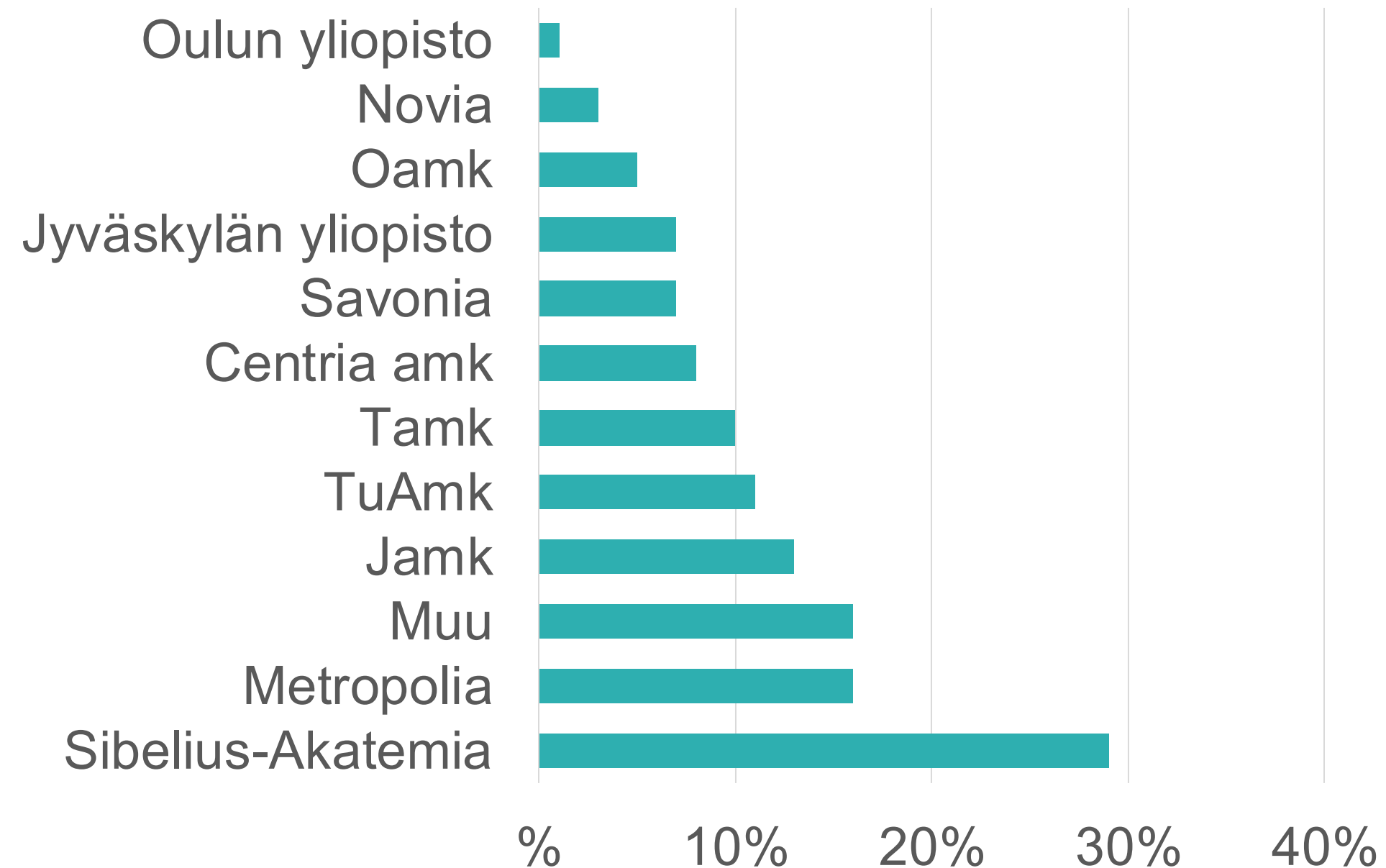
Ammatillinen koulutus

Mistä oppilaitoksesta valmistunut?

MUSIIKKIPEDAGOGI n=291

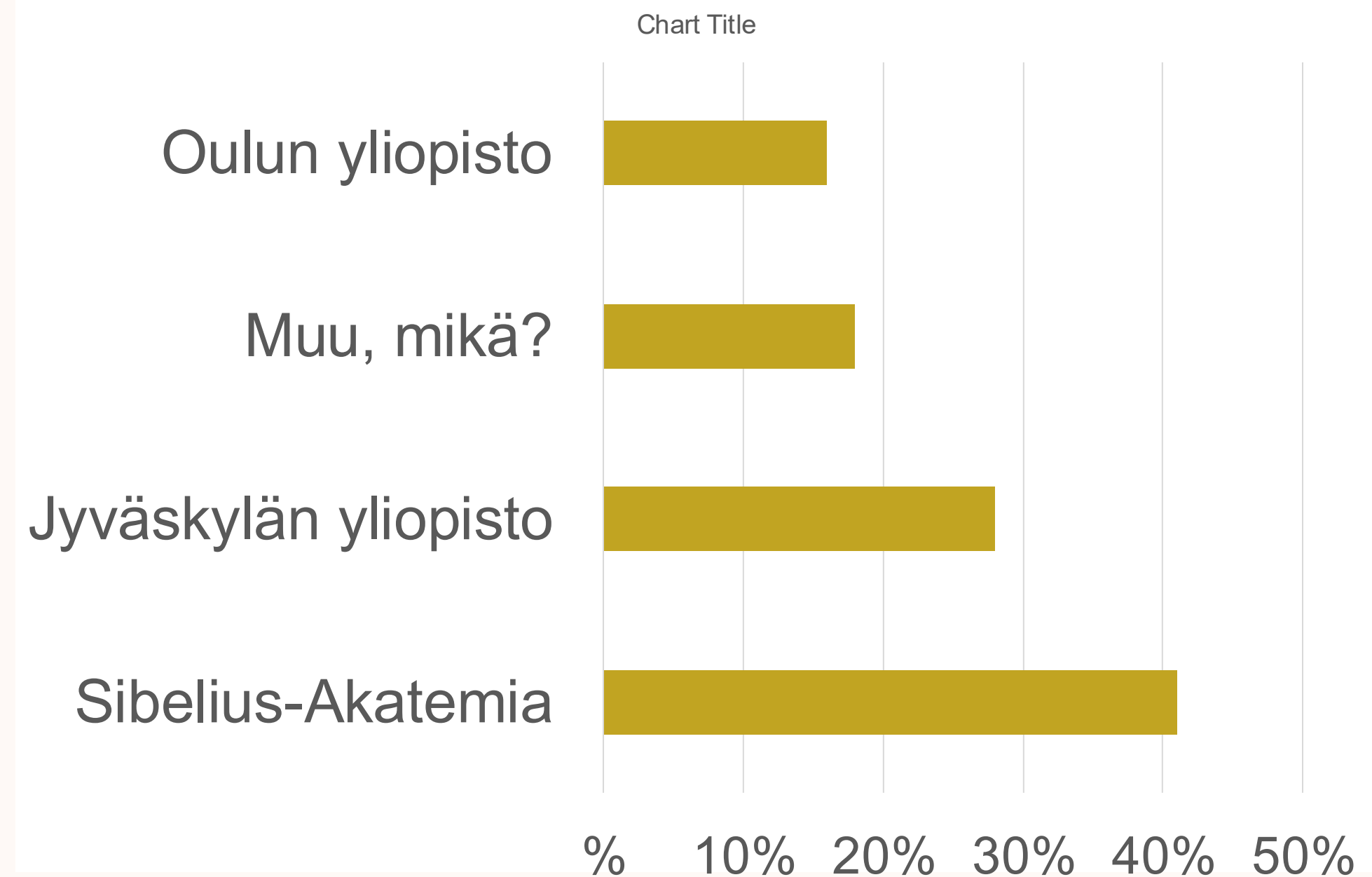
Valitut vastaukset 369

1 tutkinto 79 % vastaajista
2 tutkintoa 15 % vastaajista
3 tutkintoa 6 % vastaajista

AINEENOPETTAJA n=83

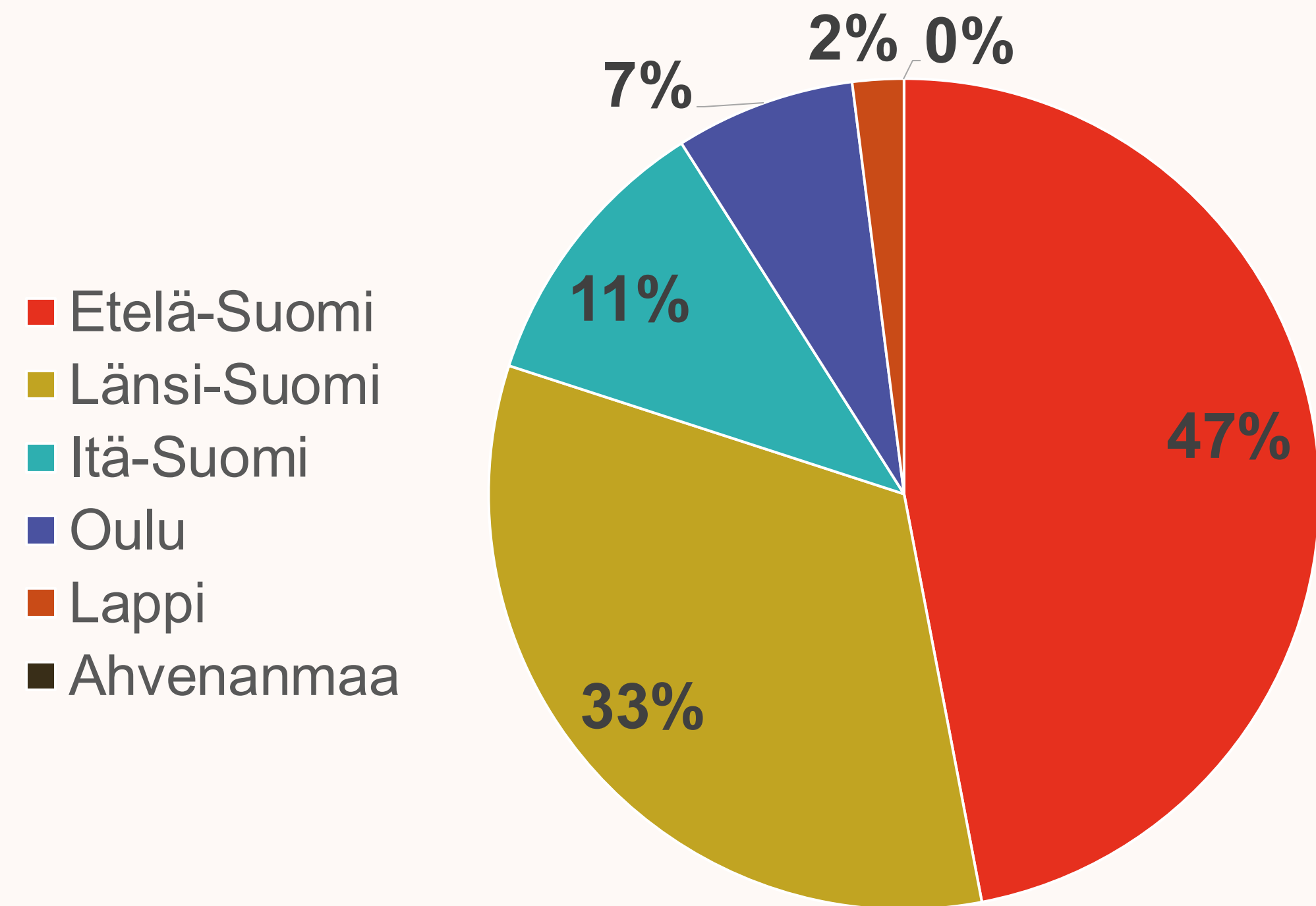
Valitut vastaukset 85

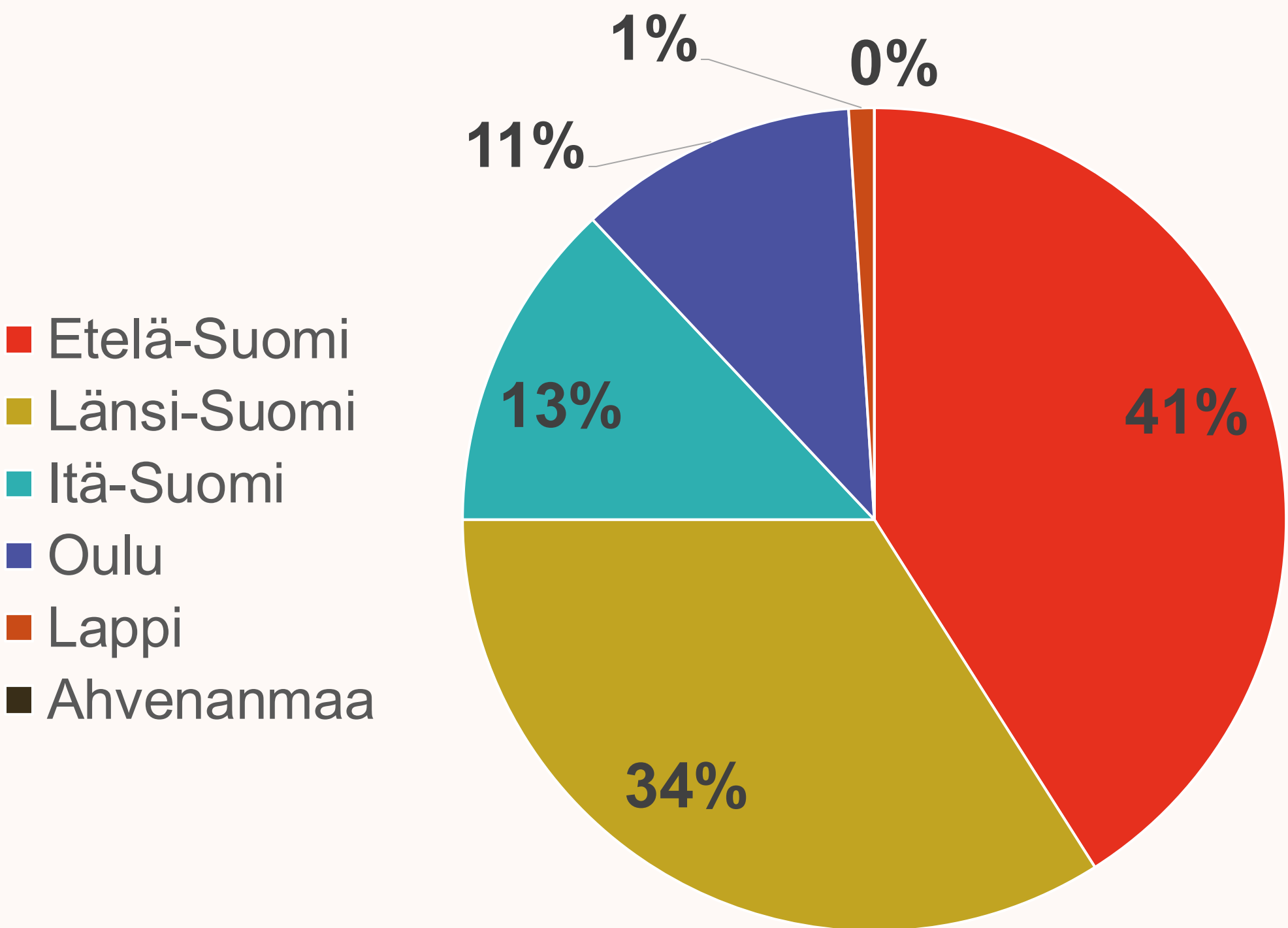
1 tutkinto 98 % vastaajista
2 tutkintoa 2 % vastaajista

Millä alueella toimit tällä hetkellä?

MUSIIKKIPEDAGOGIT (n=291)

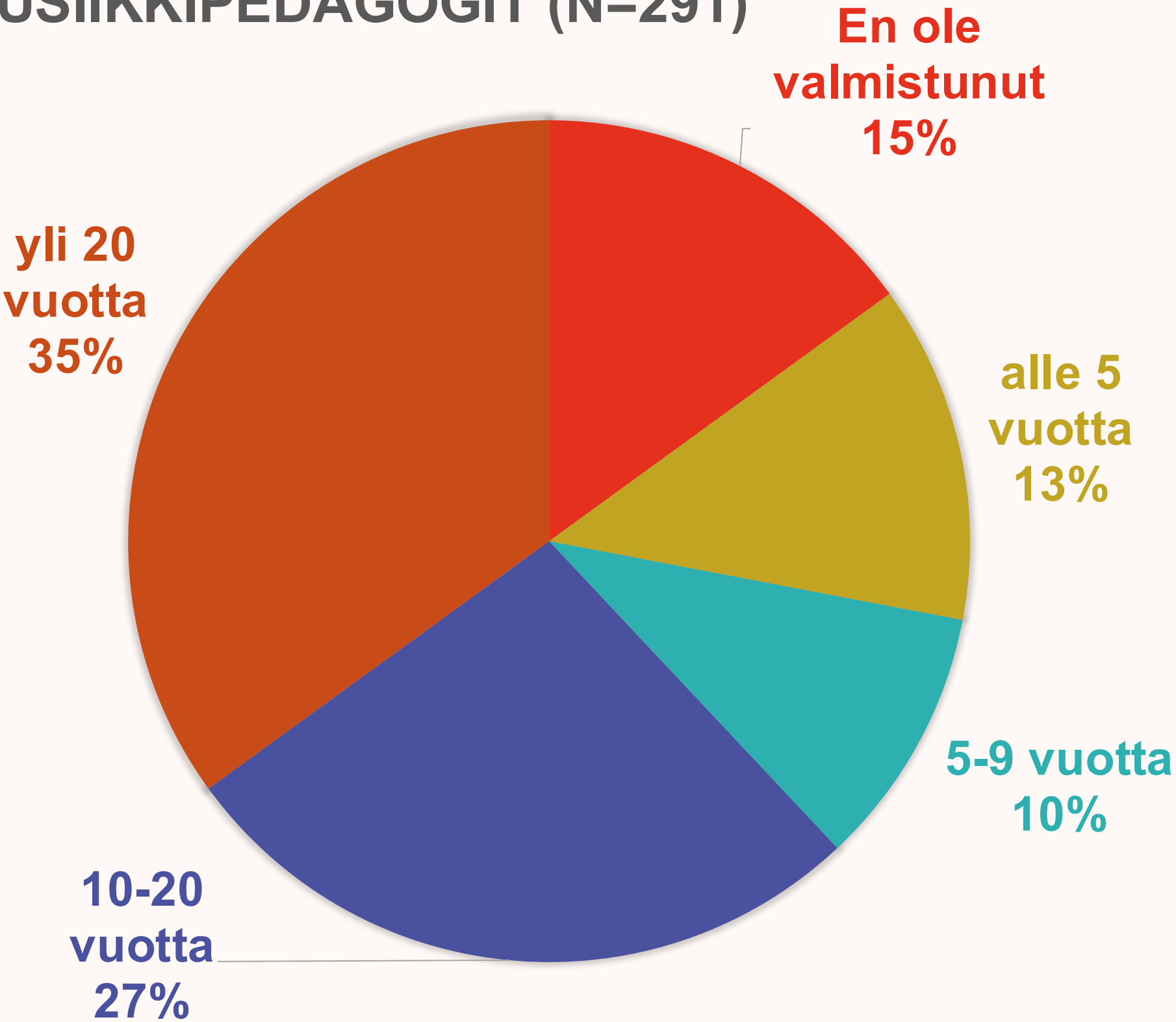

MUSIIKIN AINEENOPETTAJAT (n=83)

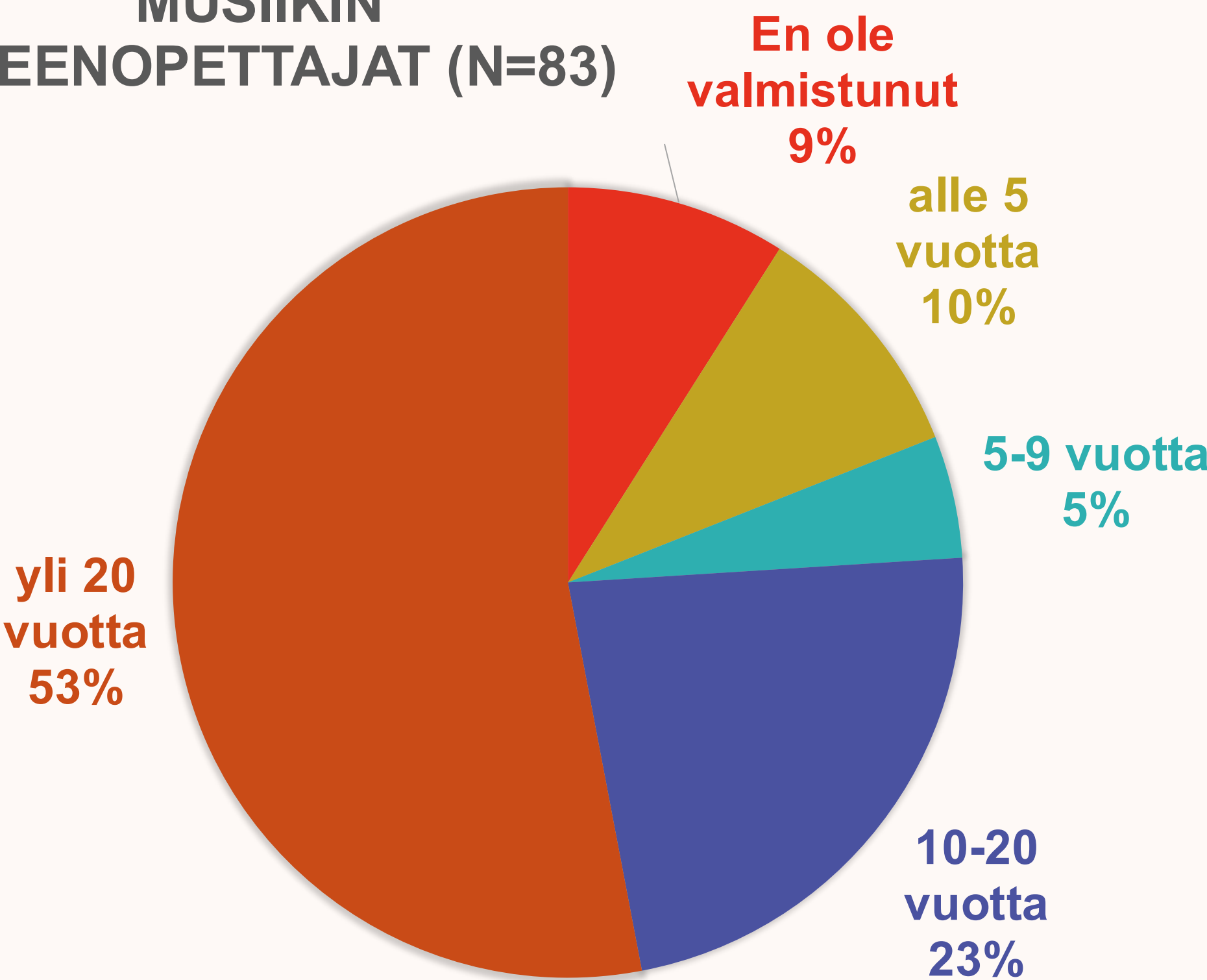

Kuinka kauan valmistumisesta on kulunut?

MUSIIKKIPEDAGOGIT (N=291)

MUSIIKIN
AINEENOPETTAJAT (N=83)

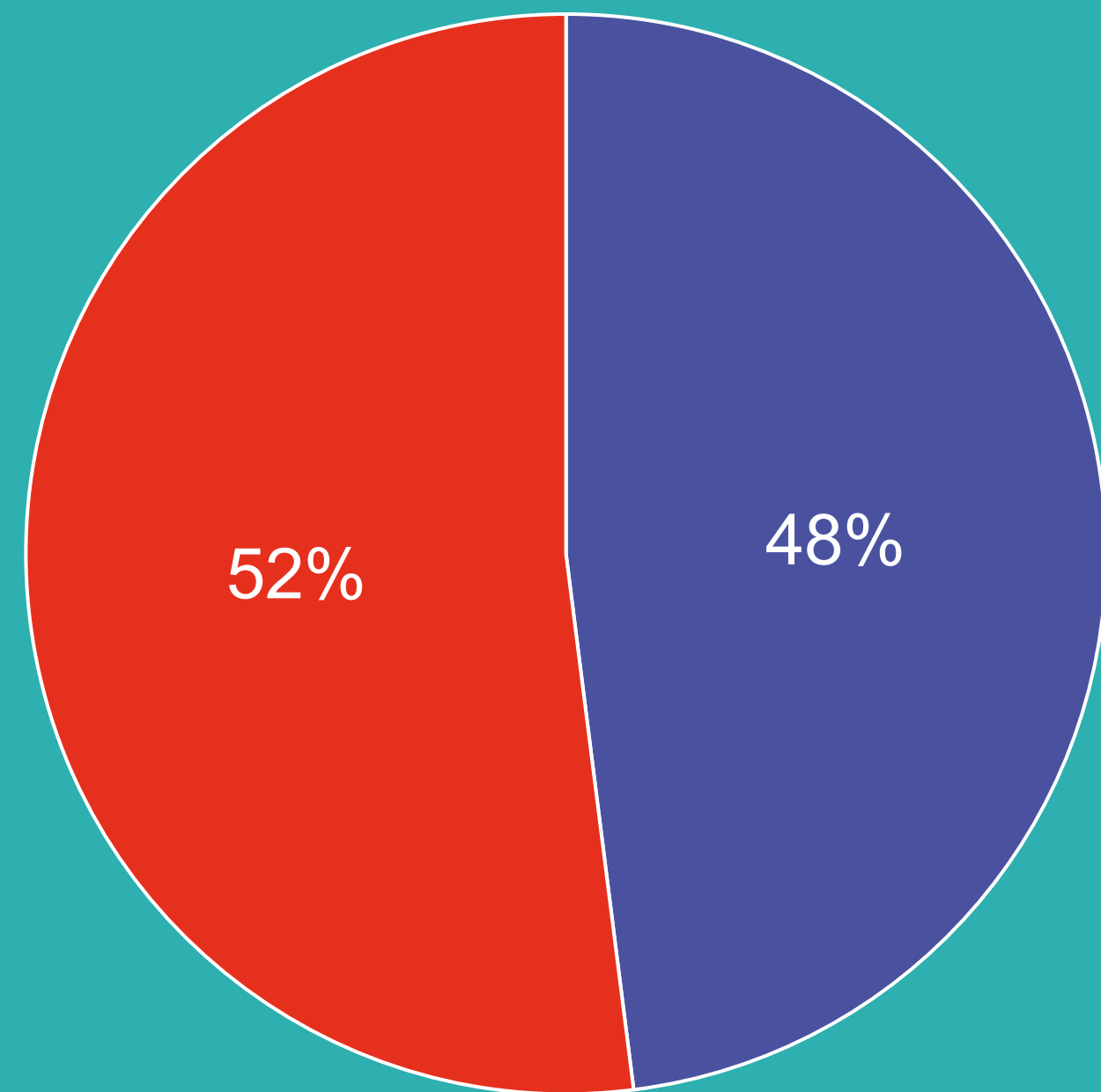
Katsaus musiikkipedagogien ja musiikin aineenopettajien kyselyn tuloksiin

OSAAMISTEN TÄRKEYS TYÖELÄMÄSSÄ KOULUTUKSEN RIITTÄVYYS

Monissa kysymyksissä voinut valita useita vaihtoehtoja tai jättää kokonaan vastaamatta

Mitä koulutusta arvioit?

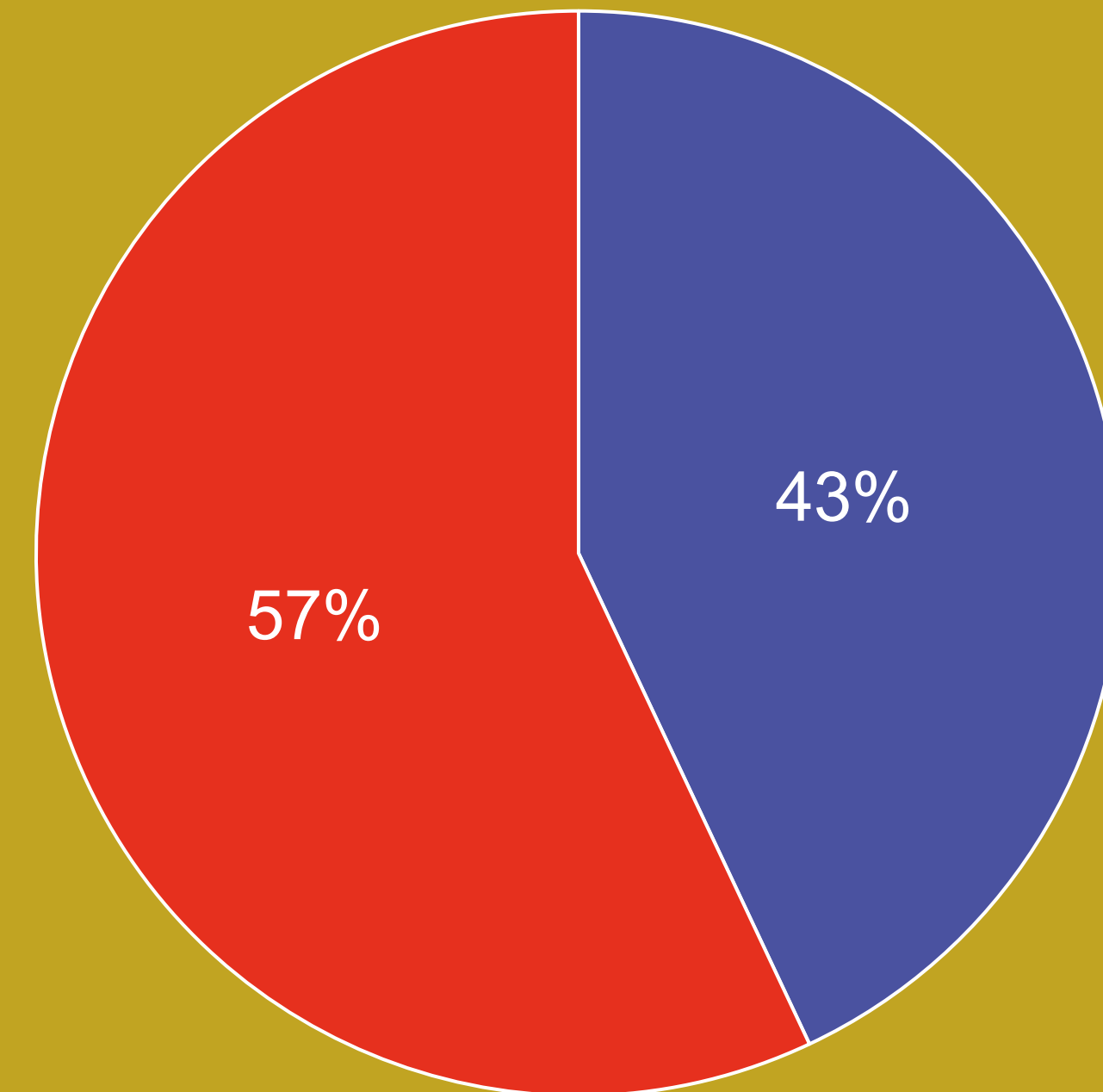
Musiikkipedagogi (N=291)

■ Arvioin nykyistä koulutusta.

■ Arvioin yli 5 vuotta sitten itse käymääni koulutusta.

Musiikin aineenopettaja (N=83)

■ Arvioin nykyistä koulutusta.

■ Arvioin yli 5 vuotta sitten itse käymääni koulutusta.

Tutkinnon suorittajat keskimäärin vuosittain

Keskimääräinen vuosittainen tutkinnon suorittaneiden määrä viiden vuoden ajalta (2020-2024)

Musiikkipedagogi (AMK) –
tutkinto n.190 / vuosi

Musiikkipedagogi (YAMK) –
tutkinto n. 40 / vuosi

Lähde:
Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen, v. 2020-2024

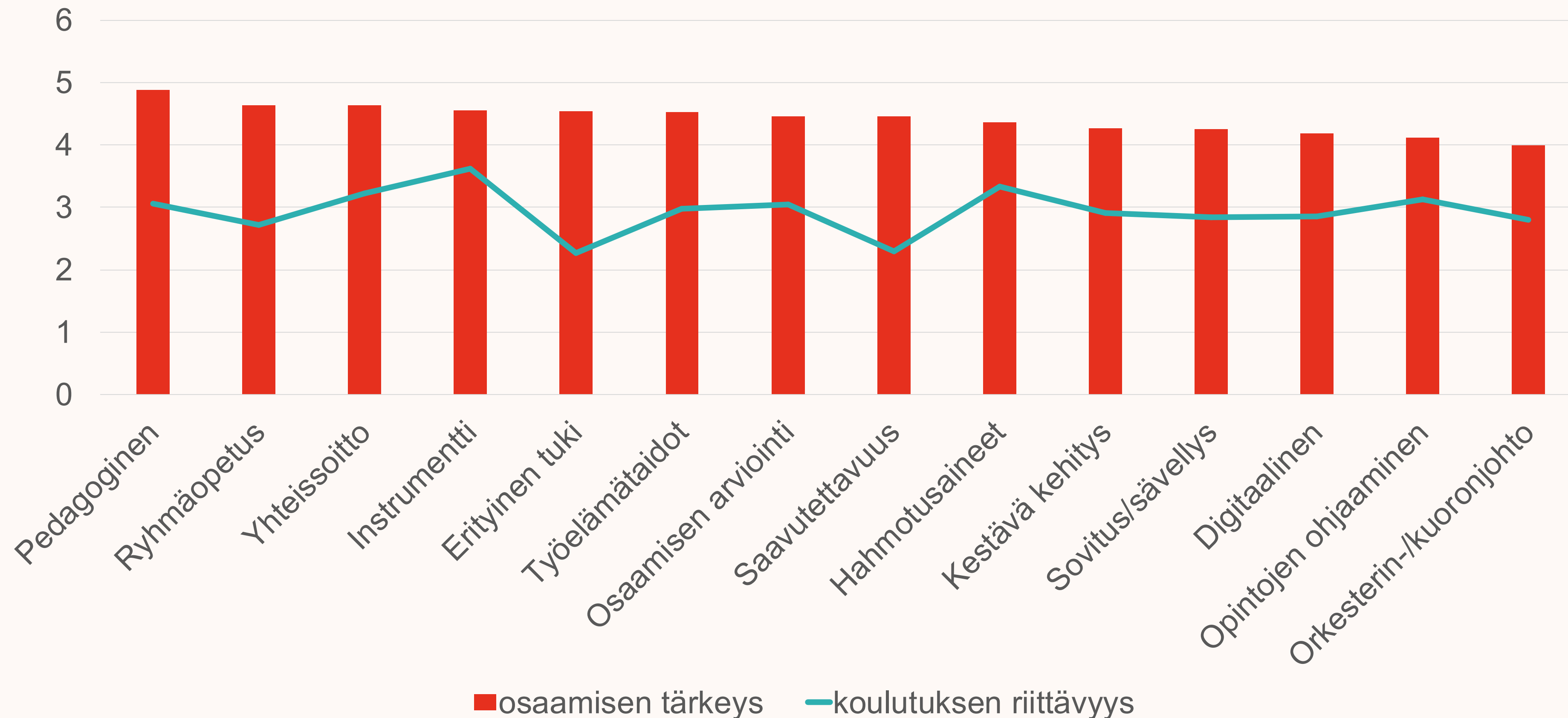
Musiikin aineenopettajan
pätevyys

Oulun yliopisto n.15 *
Sibelius-Akatemia n. 30**
Jyväskylän yliopisto n. 15***

Lähde:
*Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen
**Sibelius-Akatemia
*** Jyväskylän yliopisto

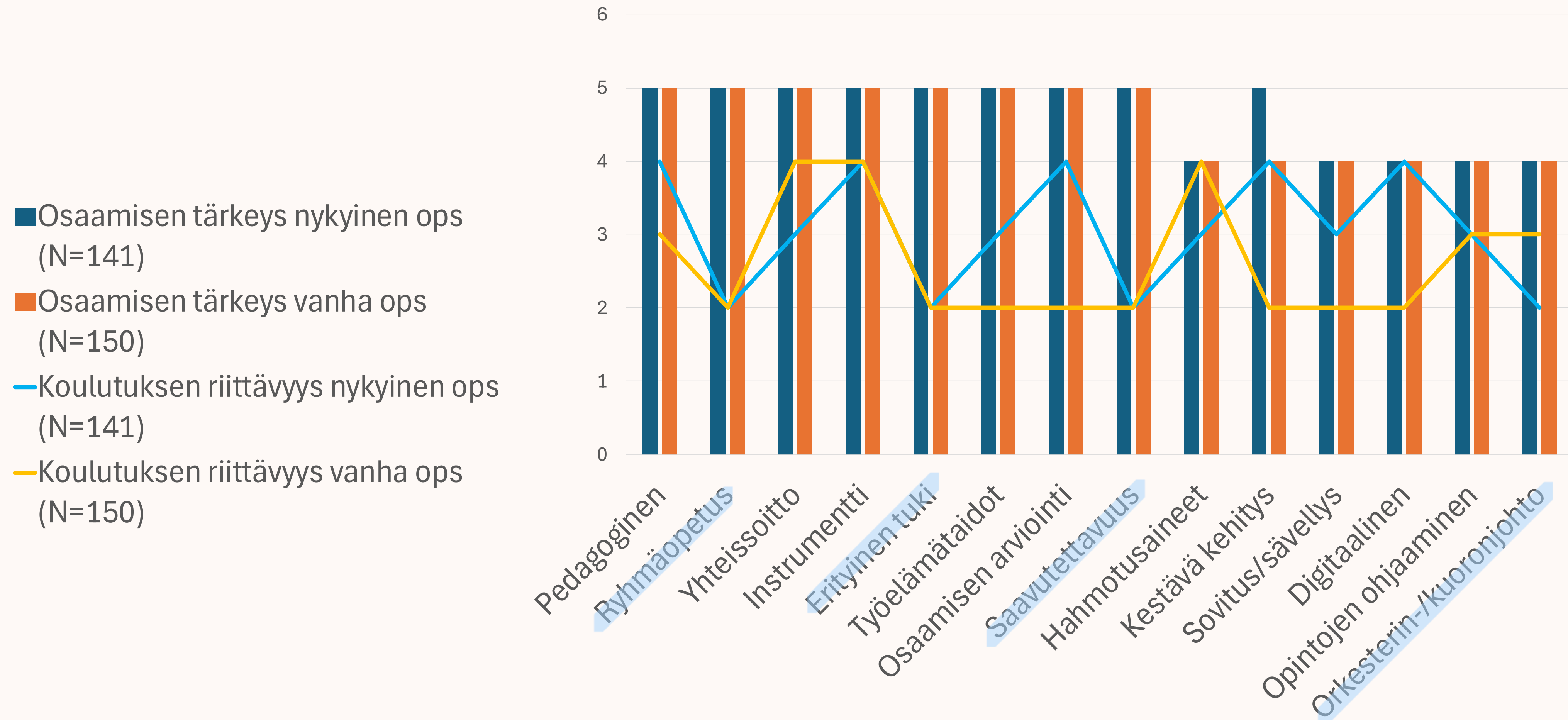
Osaamisen tärkeys / koulutuksen riittävyys Musiikkipedagogit (keskiarvo)

Musiikkipedagogien koettu osaamisen tärkeys suhteessa
koulutuksen riittävyyteen

Osaamisen tärkeys / koulutuksen riittävyys Musiikkipedagogit (mediaani)

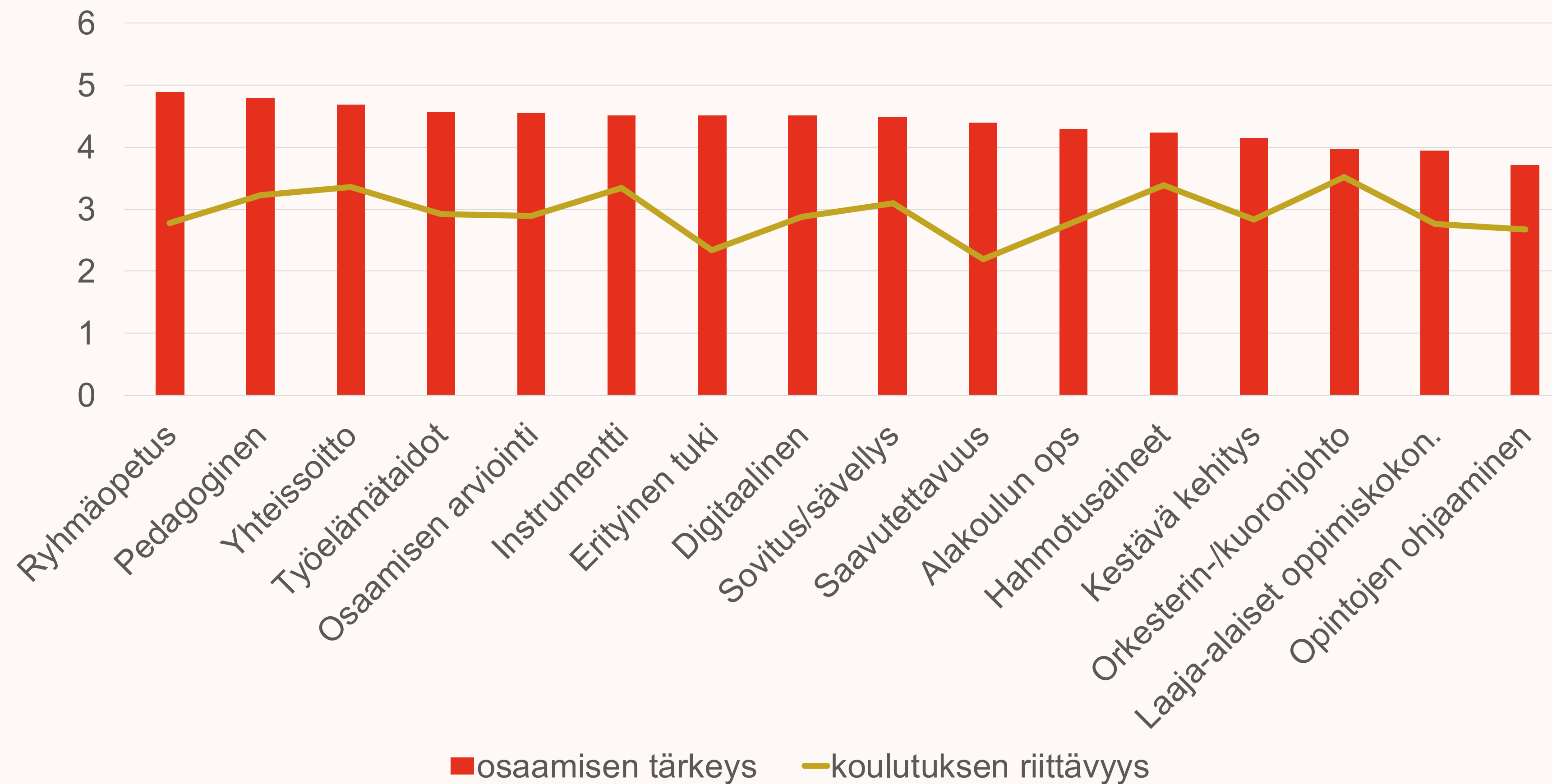
VERTAILU OPSIEN VÄLILLÄ, MEDIAANI (1-5)

Osaamisen tärkeys / koulutuksen riittävyys

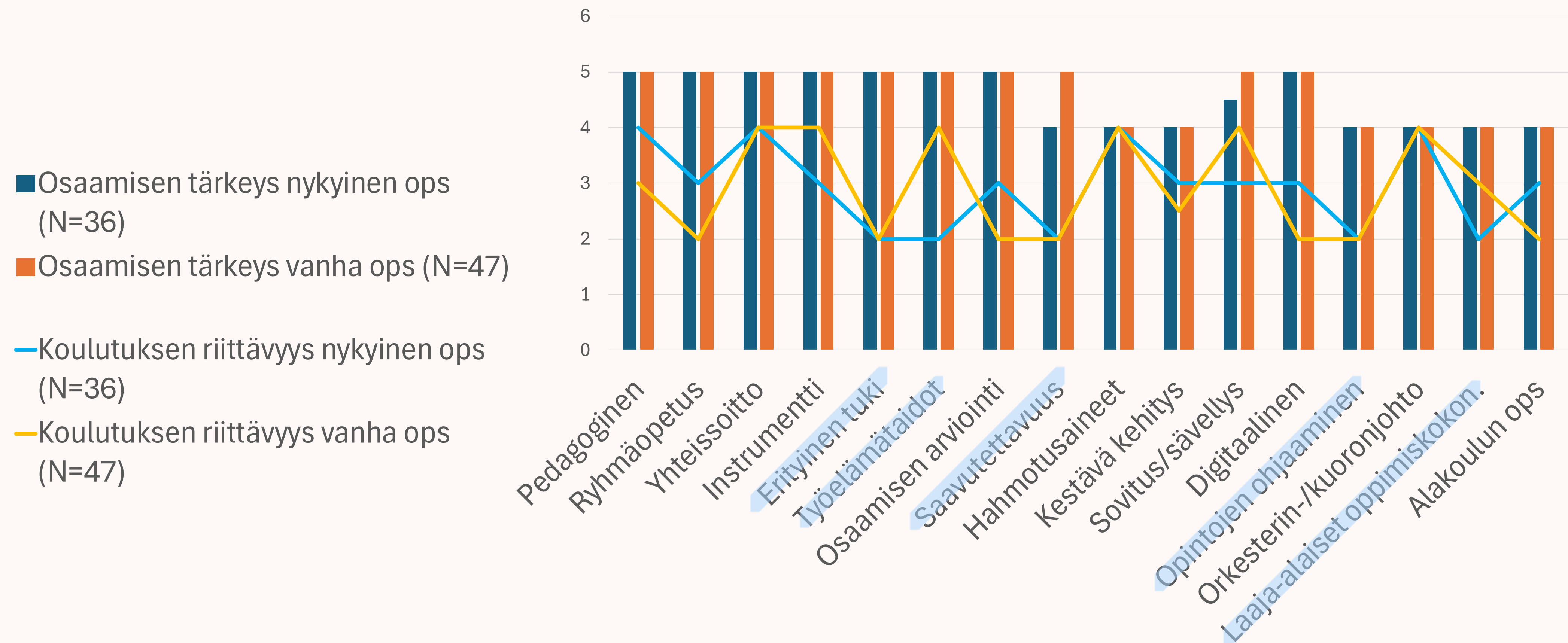
Musiikin aineenopettajat (keskiarvo)

Aineenopettajien koettu osaamisen tärkeys suhteessa
koulutuksen riittävyyteen

Osaamisen tärkeys / koulutuksen riittävyys Musiikin aineenopettajat (mediaani)

VERTAILU OPSIEN VÄLILLÄ, MEDIAANI (1-5)

Kehitysehdotuksia avoimista vastauksista

Ryhmäopetus

Musiikkipedagogit (n=95)

Tarvitaan ryhmän toiminnan ymmärtämistä

- ryhmänhallintataidot, ryhmäyttäminen
- erilaiset oppijat ryhmässä

Instrumentin ryhmäopetusta

- myös orkesteri, kamarimus., kuoro, bändit, muha ym.

Ryhmäopetuksen seuraamista (observointi)

Ryhmäopetuksen harjoittelua

- todellisia opetustilanteita, erikokoisia ryhmiä, eri ikäryhmiä

Uusia materiaaleja ryhmän opettamiseen

Oppilaitosyhteistyö, myös yhteistyö koulujen kanssa

- assistenttiopettajana toimimista

Musiikin aineenopettajat (n=27)

Ryhmäopetus ydinosuamista

- ryhmänhallintataidot, luovat ryhmäprosessit, ryhmädynamiikka
- erilaisten oppijoiden kohtaaminen ryhmässä
- työvälineitä
- tietoa ryhmänhallinnan keinoista liittyen yhteismusisoinnin ohjaamiseen

Koulutuksessa liian vähäistä

- opetusharjoittelua enemmän
- perusopetuksen todellisia tilanteita

Koulun realiteetit haltuun

- suuret ryhmät, levottomat oppilaat, käytöshäiriöt, motivaation puute

Sosiaalipedagogiikkaa ja erityispedagogiikkaa koulutukseen

Kehitysehdotuksia avoimista vastauksista

Erityinen tuki ja saavutettavuus

Musiikkipedagogit
(erityinen tuki n=104, saavutettavuus n=70)

- erityispedagogiikkaa opseihin
- lisäkoulutusta myös jo ammatissa toimiville
- asiantuntijat opettamaan
- tarvitaan tietoa, ymmärrystä, työkaluja, asennemuutosta
- opetusharjoittelua / observointia todellisissa tilanteissa
- monikulttuurisuuden huomiointi ja moninaisuuden ymmärtäminen
- oppilaan oman kulttuurin musiikki mukaan
- yhteistyötä oppilaitosten ja koulujen kesken
- saavutettavasta opetuksesta hyötyvät kaikki

Musiikin aineenopettajat
(erityinen tuki n=30, saavutettavuus n=19)

- erityismusiikkikasvatus ja erityispedagogiikka pakolliseksi opintoihin
- läpileikkaavaksi teemaksi opintoihin
- työkaluja ja osaamista kohdata ja tunnistaa erilaiset oppijat ja tuen tarve
- tietoa yksilö- ja pienryhmätuen muodoista
- harjoittelua erityisryhmien kanssa
- muiden kulttuurien musiikki ja erilainen musiikin hahmottaminen
- säännöllinen ja jatkuva musiikkipainotteinen koulupolku
- Miten huomioidaan myös lahjakkaat ja motivoituneet?

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ?

Yhteistyön vahvistaminen -> millainen ekosysteemi?

Oman koulutuksen vahvuudet?

Tarve opetussuunnitelmien tuntemukselle?

Kaksoiskelpoisuudet?

Pätevöitymiset työn ohessa?

Täydennyskoulutus?

Mitä muuta?

Katsaus musiikkipedagogien ja musiikin aineenopettajien kyselyn tuloksiin

YHTEISTYÖ

Työelämätaidot ja yhteistyö

Kysymykset:

- Kuinka tärkeitä yleiset työelämätaidot ovat työelämän kannalta (mm. työelämässä toimiminen, ongelmanratkaisu, vuorovaikutustaidot, yrittäjäyys- ja liiketoiminnalliset taidot, kansainvälisyys)? Tarvitseeko osaaminen kehittämistä koulutuksessa? Asteikolla 1-5
- Kerro halutessasi tarkemmin, miten osaamista voisi koulutuksessa kehittää: avoin vastaus.
- Oletko tehnyt yhteistyötä erilaisen koulutuksen saaneen opettajan kanssa? Olisitko halukas tekemään yhteistyötä?
- Kerro tarkemmin, minkälaista yhteistyötä olet tehnyt tai haluaisit tehdä.
- Kerro halutessasi yhteistyön tähtihetkistä tai haasteista.

YHTEISTYÖ: Taiteen perusopetuksen lakimuutosehdotuksessa

Lähde: [Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi](#)

verkostomaista (s. 44)

alueellista, valtakunnallista (s. 30)

yhteisöjen ja kuntien toimijoiden kanssa (s. 29, 34)

koulutuksen järjestäjien keskinäisesti (s. 29)

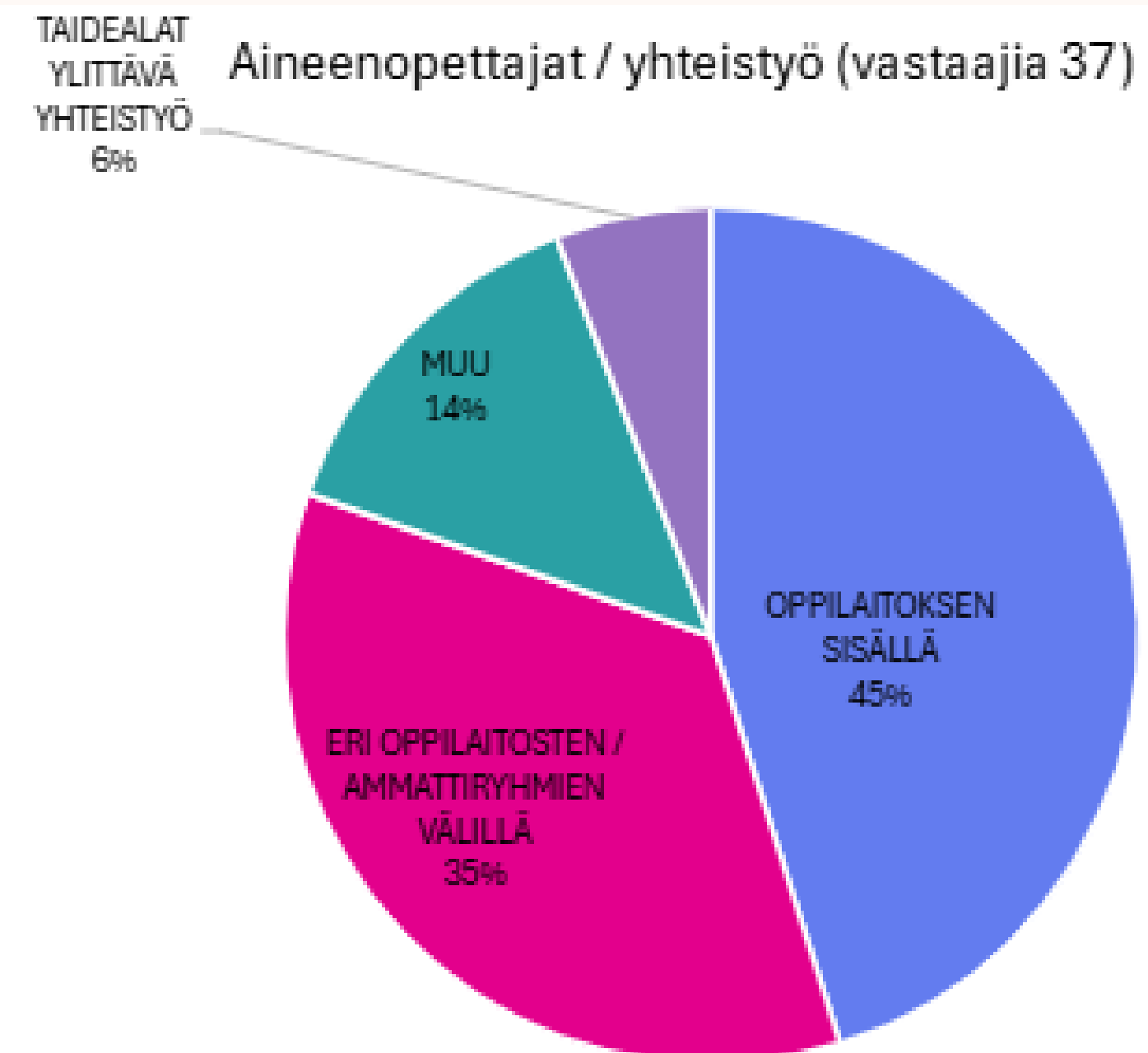
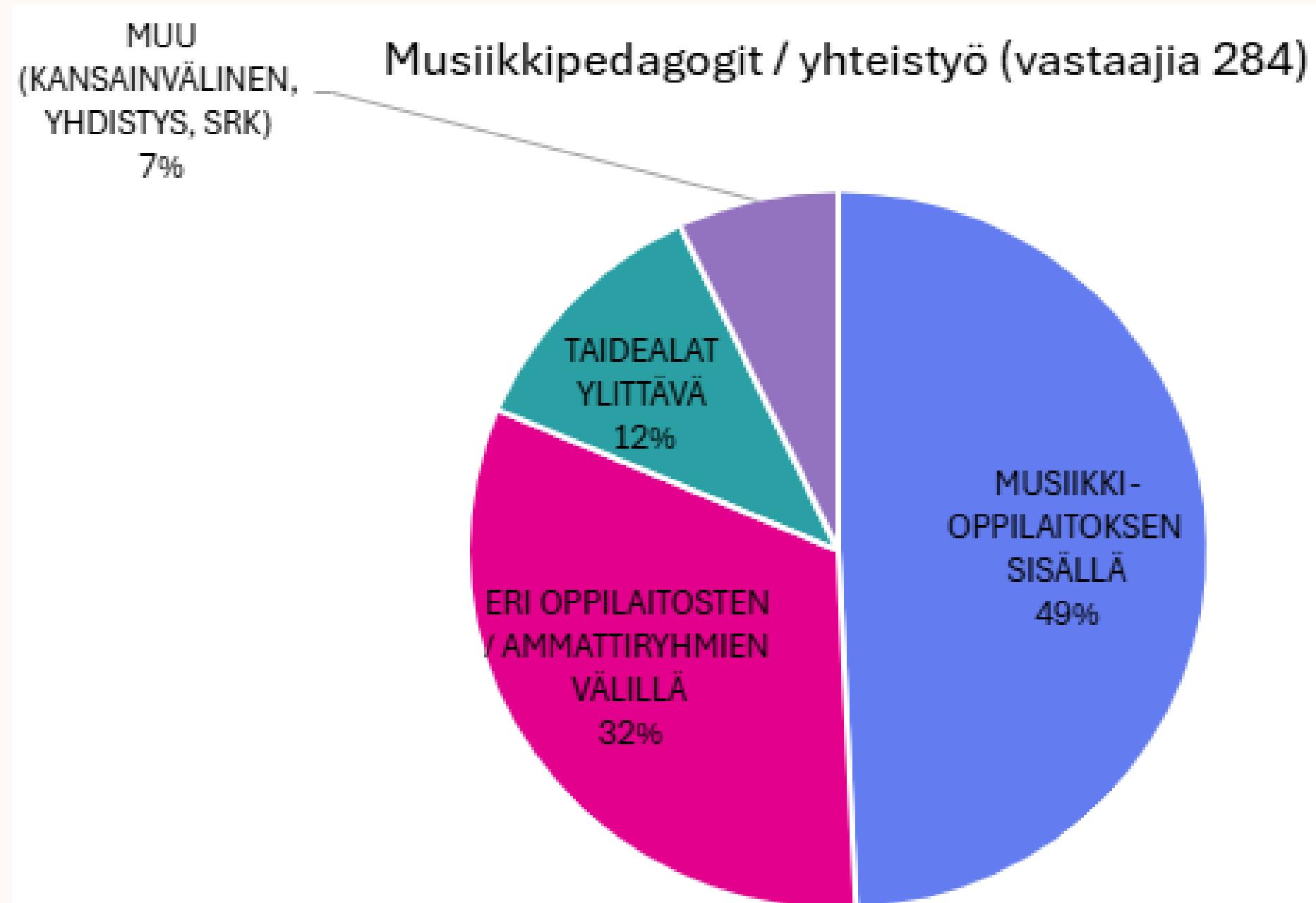
oppilaitosten ja taiteenalojen välillä (s. 34, 38, 41)

Yhteistyö - minkälaista?

Vastaajat: mus.pedagogit n=284, mus.aineenopettajat n=37

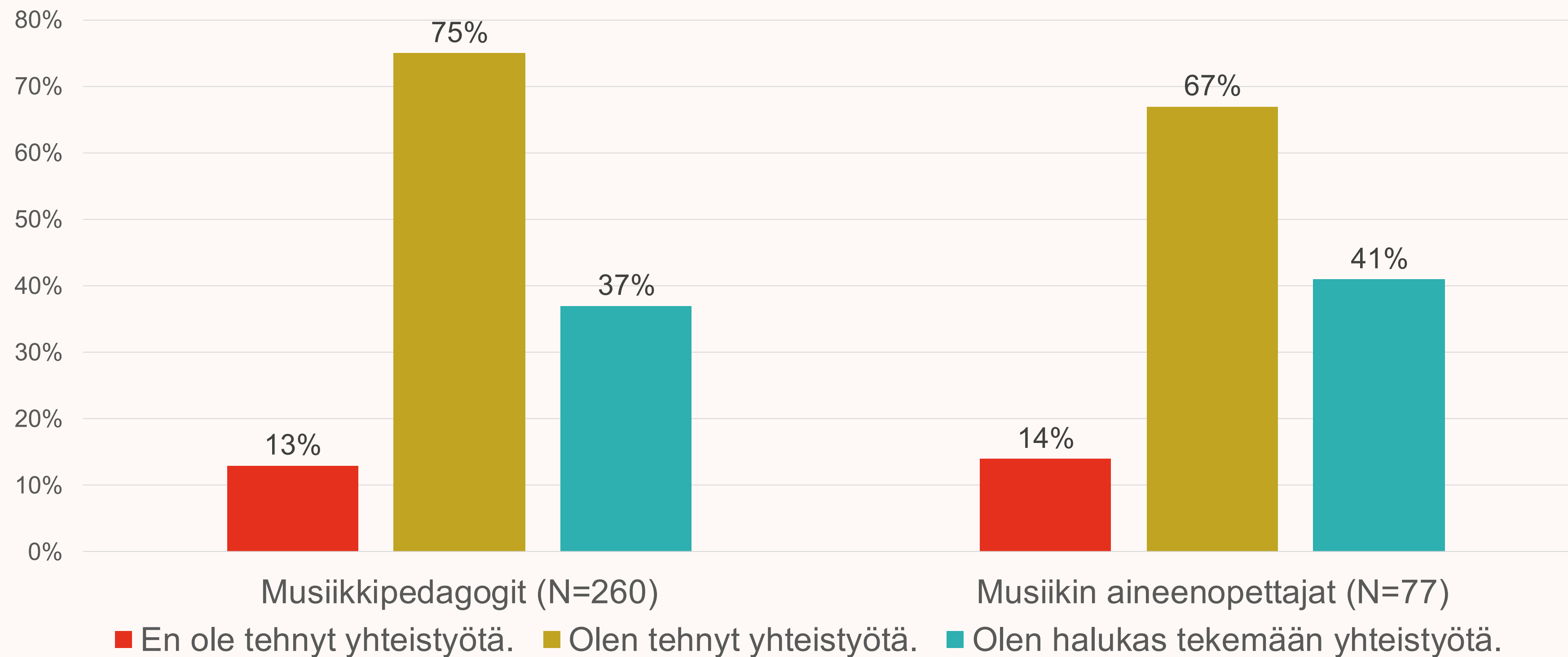
KYSYMYKSET: Kerro tarkemmin, minkälaista yhteistyötä olet tehnyt tai haluaisit tehdä.

Avoimet vastaukset → 4 teemaa

Yhteistyö vastaajina ammattilaiset

Oletko tehnyt yhteistyötä erilaisen koulutuksen saaneen opettajan kanssa? Haluaisitko tehdä yhteistyötä?

Yhteistyön haasteita (mus.pedagogit n=62, mus.aineenopettajat n=23)

Resurssit ja aikataulut

Työajan riittämättömyys

Rahoitus

Koordinointi

Tilat

Viestintä

Epäreiluus työn korvaamisessa

Muun työn tunnit vs. opetustunnit

Aikataulujen yhteensovittaminen

Opettajat

Haluttomuus

Erilaiset näkemykset

Kilpailuhenkisyys

Muutosvastaisuus

Kuormittuneisuus

Henkilökemiat

Erilaiset opetustyylit

Toimintaympäristö

Pitkäjänteisen toiminnan rakentaminen

Levottomat oppilaat

Oppilaiden motivaatio

Tietosuoja

Erilaiset toimintakulttuurit

Yksin tekemisen kulttuuri

Erilaiset lähtö- ja tavoitetasot

Eri oppilaitosten järjestelmien kankeus

Eri koulutusasteiden yhteistyöhaluttomuus

Yhteistyön hyötyjä ja tähtihetkiä

(mus.pedagogit n=62, mus.aineenopettajat n=23)

Onnistuneet projektit

Oppilaat nauttivat ja
pääsevät loistamaan

Oppijoiden into

Opettavasta

Energisoivaa

Mukaansa tempaava
ilmapiiri

Lisää sekä oppijoiden
että opettajien
motivaatiota

Antoisaa

Rikastuttavaa

Omien taitojen
kehittyminen

Työkaluja,
vinkkejä

Opetustyön ilojen
ja surujen
jakaminen

Materiaalien
jakaminen

Oman osaamisen ja
ideoiden jakaminen

Yhteisopettajuus tukee
ryhmänahallinnassa

Laajempi
musiikinopetus

Uusien
käytänteiden
luominen

Vertaisoppiminen

Eri oppiaineet
tukevat toisiaan

Yhteisöllisyyden
lisääntyminen

Luo pysyviä
yhteyksiä

Mikä on LuoMus?

*LuoMus on hankkeen
tapaustutkimuksen kohde*

LuoMus (luokanopettajan ja musiikin aineenopettajan opinnot) on Jyväskylän yliopiston järjestämä tutkinto-ohjelma (kandi + maisteri).

LuoMus antaa kelpoisuuden toimia sekä musiikin aineenopettajan että luokanopettajan tehtävissä.

Koulutus järjestetään Opettajankoulutuslaitoksen ja Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen yhteistyönä.

Koulutus käynnistyi vuonna 2024, ja koulutukseen valitaan vuosittain 12 opiskelijaa.

Ammatillisen kasvun oivalluksia oppimistehtävässä

OIVALTAMISEN PAIKKOJA

- Koulutuksen sisällöt
- Yhteisö
- Observointi
- Opetusharjoittelu
- Palaute

OIVALLUKSIA

- Oikealla alalla oleminen
- Opettajuuden roolin merkitys
- Minkälainen opettaja haluaa itse olla

LuoMus - mitkä rakenteelliset tekijät mahdollistivat yhteisen koulutuksen synnyn?

- Luottamus että toisella laitoksellakin tehdään hyvää työtä 😊
- Yhteinen arvopohja
- Yhteisen mielenkiinnonkohteen/tavoitteen määrittelemine, yhteinen tahto
- Tutustuminen henkilötasolla
- Kyky kyseenalaistaa omaa toimintaa ja joustaa - laittaa yhteinen tavoite omien totuttujen käytäntöjen edelle
- Byrokratia ja säännöt on tarkoitettu sujuvuuden edistämiseksi (säännöt on ihmistä eikä ihminen sääntöjä varten)
- Tutustuminen toisen laitoksen toimintaan, uteliaisuus, avoimuus
- Toiminnan tuntemuksen myötä syntyy käsitys yhteistyömahdollisuuksista
- Yhteiset työntekijät edesauttavat kaikkea edellämainittua
- Kuunteleva ja yhteistyöhön motivoitunut johto
- Yhteisten tavoitteitten, vision, arvojen, tarpeitten kirjaaminen ja muotoileminen yhdessä
- Yhteisten pinta-alojen määrittelemine ja päällekkäisyyksien havainnointi
- Opiskelijan näkökulmaan keskittyminen ja kuuleminen
- Työelämätarpeiden tunnistaminen, tunnustaminen ja nostaminen vision keskiöön
- Strategiaperit, selkeys, avoimuus, tiedekuntataso (päättävät toimijat) mukana

KIITOS!

Tutkija Lea Vartiainen, Centria-ammattikorkeakoulu
lea.vartiainen@centria.fi